

PROVISIONAL INSTITUTIONS OF SELF GOVERNMENT

KUVENDI I KOSOVËS
СКУПШТИНА КОСОВА
ASSEMBLY OF KOSOVO

Zakon Br. 02/L-2

**O STATUSU I PRAVIMA ČLANOVA PORODICA PALIH BORACA,
INVALIDA, VETERANA I UČESNIKA OVK I PORODICA CIVILNIH RATNIH
ŽRTAVA**

Skupština Kosova

Bazirajući se na poglavlje 9.1.26 (a) i 5.1 (j) Ustavnog okvira o privremenoj samoupravi na Kosovu (Uredba br. 2001/9 od 15. maja 2001),

Imajući u obzir Rezoluciju Skupštine Kosova donetu 15. maja 2003. godine o oslobodilačkoj borbi naroda Kosova za slobodu i nezavisnost,

U cilju regulisanja statusa porodica palih boraca, invalida, veterana, učesnika OVK-a, i članova njihovih porodica kao i druge kategorije određenim ovim Zakonom,

U cilju određivanja prava i osiguranja posebne zaštite, porodicama palih boraca, invalidima, veteranima, učesnicima, umrlih invalida, zarobljenim ili nestalim učesnicima OVK-a, kao i članovima njihovih porodica,

U cilju obezbeđenja pravnog okvira o priznavanju i poštovanju statusa i prava nosilaca zadnjeg rata na Kosovu,

Usvaja:

**ZAKON O STATUSU I PRAVIMA ČLANOVA PORODICA PALIH BORACA,
INVALIDA, VETERANA I UČESNIKA OVK I PORODICA CIVILNIH RATNIH
ŽRTAVA**

POGLAVLJE I
OSNOVNE ODREDBE

Član 1
Delokrug

Ovim Zakonom se uređuje i utvrđuje:

1.1. Status palih boraca, invalida, veterana i pripadnika Oslobodilačke Vojske Kosova (u daljem tekstu OVK) i članova njihovih porodica, posebna prava i beneficije za članove porodica palih boraca, invalide, veterane, poginule invalide, zarobljene ili nestale učesnike OVK i članove njihovih porodica, kao i uslove i postupke ostvarivanja tih prava.

1.2. Status i prava civilnih žrtava, civilnih ratnih invalida i porodica zarobljenih i nestalih u ratu.

Član 2 Definicije

Termini i skraćenice upotrebljene u ovom zakonu imaju sledeće značenje i smisao:

- (1) Narodni pali borac je učesnik OVK-a koji je:
 1. Poginuo u borbi protiv okupatora od 30. decembra 1991 do 19. septembra 1999. godine.
 2. Ranjen od neprijateljskih snaga i poginuo unutar jedne godine od dana ranjavanja najkasnije jednu godinu od 19. septembra 1999. godine.
 3. Umro od bolesti kao posledica rata za oslobođenje Kosova najkasnije jednu godinu nakon 19. septembra 1999. godine.
 4. Kao strani državljanin poginuo je kao učesnik OVK-a za slobodu Kosova.
- (2) Narodni pali borac je rodoljub koji je delovao po nacionalnom pitanju pojedinačno ili organizovan u grupi, koji je ubijen na različite načine ili je pao u borbi protiv okupatora u svim periodima rata za slobodu.
- (3) Invalid OVK-a je borac OVK-a čiji je organizam oštećen najmanje 10%, zbog ranjavanja ili bolesti koju je pretrpeo u borbi za slobodu Kosova, ili kao interniran (zarobljen) u neprijateljskim zatvorima ili kampovima; kao i strani državljanin kao veteran OVK-a.
- (4) Civilni ratni invalid je lice, čiji je organizam oštećen najmanje 40% kao posledica ranjavanja ili povrede nastale tokom rata na Kosovu od 27.02.1998 do 20.06.1999. godine, kao i druga lica čiji su organizmi oštećeni preko 40% kao posledica eksplozivnih naprava ostalih nakon završetka rata.
- (5) Veteran i učesnik OVK-a je građanin Kosova i strani državljanin koji je stupio u redove OVK-a i registrovan kao vojnik od strane komandi (štabova operativnih zona OVK-a, odnosno generalnog štaba OVK-a u periodu od 30.12.1991 do 20.06.1999. godine.
- (6) Civilna ratna žrtva je lice koje je umrlo od posledica rata na Kosovu od 27.02.1998 do 20.06.1999. godine, kao i lica koja se smatraju nestalim tokom ovog vremenskog perioda, kao i lica koja su stradala od eksplozivnih naprava koje su ostale kao posledica rata.
- (7) Ratni zarobljenik je veteran i učesnik OVK-a koji je tokom oslobodilačke vojske Kosova priveden i interniran u neprijateljske kampove najmanje 3 dana (72 časova).
- (8) Civilni ratni zarobljenik je civilno lice koji je tokom rata privedeno i internirano u neprijateljske kampove najmanje 3 dana (72 časova).
- (9) Nestali (nepronađeni) vojnik OVK-a je veteran i učesnik OVK-a čija sudbina nije rasvetljena.
- (10) Civilno nestalo lice je civilno lice koje je nestalo u periodu rata, čija sudbina još uvek nije rasvetljena.

(11) Članovi uže porodice u smislu ovog zakona su: suprug, supruga, deca, van- bračna deca, usvojena deca, pastorak, pastorka, roditelji, očuh, maćeha, kao i van-bračan suprug/supruga. Status vanbračne zajednice prema ovom zakonu utvrđuje se vanparničnim sudskim postupkom.

(12) Prednosti u ostvarivanju prava, prema ovom zakonu, među članovima porodice se utvrđuju prema odredbama o nasledstvu. Članovi porodice istog reda naslednosti ostvaruju prava prema međusobnom dogovoru. Ukoliko se dogovor ne postigne, prednost ostvarivanja prava ima član porodice iz istog reda naslednosti koji je sa licem sa kojim ostvaruje pravo živeo u istoj porodičnoj zajednici.

(13) Očuh i maćeha ostvaruju prava po ovom zakonu, ukoliko su lice koje je nosilac prava izdržavali, ili su to lice izdržavali najmanje pet godina pre njegove smrti.

(14) Pastorak/a je lice koje nema u životu jednog od roditelja, ili čijem je roditelju oduzeto pravo pravosnažnom sudskom presudom, a lice koje je nosilac prava ga je izdržavalo najmanje godinu dana pre smrti, zarobljavanja ili nestanka žrtve.

POGLAVLJE II PRAVA UTVRĐENA OVIM ZAKONOM

Član 3

Pravo na penzije i druge beneficije

Pravo na penziju i druge beneficije korisnicima će se ponuditi finansijska pomoć i druge beneficije, u skladu sa uslovima i kriterijumima utvrđenim ovim Zakonom.

Član 4

Oblici penzije

Penzije utvrđene ovim Zakonom su:

1. Porodična penzija koju ostvaruje porodica palog borca i porodica civilne žrtve, u skladu sa uslovima i kriterijumima utvrđenim ovim zakonom.
2. Lična invalidska penzija koju ostvaruje invalid OVK-a i civilni ratni invalid, u skladu sa uslovima i kriterijumima utvrđenim ovim zakonom.
3. Porodična invalidska penzija koju ostvaruje porodica nakon smrti invalida, u skladu sa uslovima i kriterijumima utvrđenim ovim zakonom.

Član 5

Posebne beneficije

5.1. Kategorije obuhvaćene ovim zakonom koje su objekt razmatranja i uređivanja zavisno od statusa i utvrđenih kriterija, su korisnici raznih beneficija.

5.2. Razne beneficije za korisnike utvrđenih prava ovim zakonom su:

1. Dodatak za zbrinjavanje i pomoć od strane drugog lica je pravo koje ostvaruje invalid OVK-a sa stepenom invalidnosti iznad 80%.

2. Lekarska ili fizikalna rehabilitacija je pravo koje ostvaruju svi invalidi OVK-a, prioritarno prema stepenu invalidnosti.
3. Primarne zdravstvene usluge su prava koje ostvaruju bez naknade u javnim zdravstvenim institucijama, sve porodice palih boraca, invalida OVK-a, veterani i učesnici OVK-a.
4. Sekundarne i tercijarne zdravstvene usluge su prava koje ostvaruju bez naknade, porodice palih boraca i invalidi rata.
5. Zdravstvene usluge u inostranstvo su prava koja ostvaruju bez nadoknade, svi invalidi OVK-a, ukoliko se radi o bolesti koja se ne može izlečiti u našoj zemlji. To pravo uživaju i civilni ratni invalidi čije je zdravstveno stanje posledica rata i za koje nema lečenja u našoj zemlji.
6. Profesionalno osposobljavanje je pravo koje ostvaruje invalid OVK-a i civilni ratni invalidi koji su delimično nesposobni za rad, uključujući i osposobljavanje za vršenje poslova za koje se zahteva veća profesionalna sprema od one koju je imao, bez obzira da li mu se obezbeđuje zapošljavanje nakon profesionalnog osposobljavanja.
7. Ortopedska kompenzacija je pravo na ortopedsku pomagala za invalide OVK-a i civilne ratne invalide kojima je oštećen organizam od ranjavanja ili bolesti nestale amputacijom ekstremiteta, ali i oni koji su doživeli teško oštećenje ekstremiteta ili potpuno gubljenje vida.
8. Prednost u zapošljavanju u organima civilne službe Kosova centralnog i lokalnog nivoa, pod jednakim uslovima je pravo koje ostvaruju kategorije utvrđene ovim zakonom.
9. Poreske i carinske olakšice su prava koja ostvaruju:
 1. Suprug-a ili roditelji palog borca ili invalida OVK-a od II do VII kategorije, u slučaju kada je on bio neoženjen, prilikom uvoza vozila za ličnu upotrebu jednom u 5. godina. Ukoliko korisnik prava iz podtačke 1. proda, pokloni ili otuđi vozilo, u roku od 2 godine od dana kupovine, obavezan je da plati carinu i porez od kojeg je bio oslobođen tokom uvoza.
 2. Invalidi rata OVK-a sa 100% stepenom invalidnosti, prilikom uvoza ličnog vozila jednom u 10 godina koje im poklanja Vlada Kosova.
 3. Porodica palog borca, invalida rata i veterana OVK-a prilikom uvoza tehničke opreme za obavljanje ekonomske ili profesionalne nezavisne delatnosti u porodičnim domaćinstvima. To pravo mogu realizovati samo jednom (1) i ne može ga otuđiti treće lice.
10. Jeftina i reduktovana tarifa za potrošnju električne energije je pravo koje ostvaruju porodice palih boraca, invalida OVK-a i porodice civilnih žrtava rata.
11. Oslobođanje od poreza na imovinu je pravo koje ostvaruju porodice palih boraca, invalidi rata, veterani OVK-a i porodice civilnih žrtava, koje se nalaze u teškom materijalnom stanju.

12. Beneficirani staž je pravo koje ostvaruju veterani OVK-a, zaposleni i nezaposleni, za vreme provedeno u ratu.

13. Stambeno zbrinjavanje je pravo koje ostvaruju porodice palih boraca i invalidi OVK-a, za koje će Vlada Kosova obezbediti porodično zbrinjavanje izgradnjom kolektivnih stambenih objekata. Prioritet za ostvarivanje ovog prava će imati porodice palih boraca i invalidi OVK-a, koji nisu stambeno zbrinuti.

14. Prednost za upis u obrazovne institucije je pravo koje ostvaruju lica koja su članovi porodice palih boraca OVK-a, invalida, veterana i učesnika OVK-a, članovi porodica veterana OVK-a i civilnih invalida, pod uslovom da imaju dovoljan broj bodova na prijemnim ispitima.

15. Troškovi za sahranu, transport i vojne počasti su troškovi i ceromonije pogreba koje snosi Ministarstvo za rad i socijalno staranje, nakon smrti borca OVK-a ili nakon procedure eskumacije i identifikacije nestalog borca OVK-a.

POGLAVLJE III OSTVARIVANJE PRAVA

Član 6 Prava porodica palih boraca OVK-a

6.1. Članovi porodice palog borca OVK-a na osnovu utvrđenih uslova i kriteriuma ovim Zakonom ostvaruju sledeća prava:

1. Porodičnu penziju
2. Prednost tokom zapošljavanja, sa jednakim uslovima,
3. Poreske i carinske olakšice
4. Prednost upisa u obrazovnim institucijama,
5. Stipendije za školovanje,
6. Besplatan smeštaj u studentske domove,
7. Besplatne školske knjige za osnovno i srednje obrazovanje,
8. Stambeno zbrinjavanje,
9. Jeftinu i reduktovanu tarifu potrošnje električne energije,
10. Oslobođanje od plaćanja sudskih, administrativnih i javnih taksa,
11. Oslobođanje od plaćanja poreza na nepokretnu imovinu,
12. Besplatno zdravstenu negu pri javnim institucijama,
13. Besplatan smeštaj u staračke domove,
14. Oslobođanje od administrativnih troškova na univerzitetskom školovanju.

6.2. Ova prava ostvaruju sve porodice palih boraca, u svim vremenskim periodama borbe za slobodu.

6.3. Suprug / a koji sklope novi brak gube prava, koja su predviđena ovim Zakonom, koje je stekla kao član porodice palog borca.

6.4. U slučajevima kada su deca palog borca bez roditeljskog staranja korisnici porodične penzije, ovo pravo koriste do 18 godina, odnosno 26 godina ako su na redovnom školovanju.

6.5. Članovi porodice veterana i učesnika OVK-a, koji su kidnapovani ili nestali, ostvaruju sva prava, predviđena ovim Zakonom za članove porodice palog borca OVK-a.

6.6. Osnovica porodične penzije za porodicu palog borca je 180% od minimalne isplate ostvarene na Kosovu.

6.7. Osnovica porodične penzije koja je dala za slobodu Kosova 2 pala borca, je veća za 20%.

6.8. Osnovica porodične penzije koja je dala za slobodu Kosova 3 pala borca, je veća za 30%.

6.9. Osnovica porodične penzije, koja je dala za slobodu Kosova 4 pala borca, je veća za 40%.

6.10. Osnovica porodične penzije, koja je dala za slobodu Kosova više od 4 pala borca, je veća za 50%.

6.11. Korisnici, kojima je priznato pravo na porodičnu penziju po ovom Zakonu, nemaju pravo na porodično korišćenje šeme socijalne pomoći.

Član 7 Prava invalida OVK-a

Invalidi OVK-a na osnovu utvrđenih uslova i kriterijuma ovim Zakonom ostvaruju sledeća prava:

1. Ličnu invalidsku penziju,
2. Dodatak za staranje i pomoć druge osobe,
3. Ortopetsku pomoć,
4. Primarno, sekundarno i tercijalno zdravstveno zbrinjavanje bez naknade u javnim zdravstvenim institucijama,
5. Zdravstvenu i fizikalnu rehabilitaciju,
6. Stručnu prekvalifikaciju,
7. Prednost zapošljavanja sa jednakim uslovima,
8. Poreske i carinske olakšice,
9. Prednost upisa u obrazovne institucije,
10. Stipendije za školovanje,
11. Bezplatan smeštaj u studentske domove,
12. Bezplatne školske knjige za osnovno i srednje obrazovanje za decu invalida,
13. Stambeno zbrinjavanje,
14. Oslobođanje od sudske administrativne javne takse,
15. Jeftinija tarifa ili smanjena tarifa za potrošnju električne energije,
16. Oslobođanje od poreza za nepokretnu imovinu,
17. Besplatan smeštaj u staračke domove,
18. Stvaranje prostora za slobodno kretanje bez smetnji ortopetskim pomagalicama pri kućnim i stambenim ulazima ,
19. Troškovi pogreba sa vojnom počašću.

Član 8 Invalidi OVK-a prema stepenu invalidnosti

8.1. Radi ostvarivanja prava, utvrđenih ovim Zakonom, prema stepenu invalidnosti, invalidi OVK-a se rangiraju u osam (8) kategorija, prema utvrđenom procentu telesnog oštećenja:

1. **I** kategorija - invalidi sa preko 80% telesnog oštećenja, kojima je potrebna nega i pomoć trećeg lica za svakodnevni život,
2. **II** kategorija - invalidi sa 71% do 80% telesnog oštećenja,
3. **III** kategorija - invalidi sa 61% do 70% telesnog oštećenja,
4. **IV** kategorija - invalidi sa 51% do 60% telesnog oštećenja,
5. **V** kategorija - invalidi sa 41% do 50% telesnog oštećenja,
6. **VI** kategorija - invalidi sa 31% do 40% telesnog oštećenja,
7. **VII** kategorija - invalidi sa 21% do 30% telesnog oštećenja,
8. **VIII** kategorija - invalidi sa 10 do 20% telesnog oštećenja.

8.2. Stepenu invalidnosti utvrđuje, na osnovu stava 1. ovog člana, lekarska komisija prvog i drugog stepena Departmana ratnih invalida, porodica palih boraca i civilnih žrtava pri MRSS.

8.3. Osnovica lične invalidske penzije je 140% od minimalne isplate ostvarene na Kosovu u prethodnoj godini.

8.4. Invalid OVK-a sa telesnim oštećenjem, odnosno sa stepenom invalidnosti preko 80%, ostvaruje ličnu invalidsku penziju u iznosu 100% penzijske osnovice.

8.5. Invalid OVK-a sa telesnim oštećenjem, odnosno stepenom invalidnosti 71% - 80% ostvaruje ličnu invalidsku penziju u iznosu 80% osnovice penzije.

8.6. Invalid OVK-a sa telesnim oštećenjem, odnosno stepenom invalidnosti od 61% - 70% ostvaruje ličnu invalidsku penziju u iznosu od 70% osnovice penzije.

8.7. Invalid OVK-a sa telesnim oštećenjem, odnosno stepenom invalidnosti od 51%- 60% ostvaruje ličnu invalidsku penziju od 60% osnovice penzije.

8.8. Invalid OVK-a sa telesnim oštećenjem, odnosno stepenom invalidnosti od 41%- 50% ostvaruje ličnu invalidsku penziju od 50% osnovice penzije.

8.9. Invalid OVK-a sa telesnim oštećenjem, odnosno stepenom invalidnosti od 31%- 40% ostvaruje ličnu invalidsku penziju od 40% osnovice penzije.

8.10. Invalid OVK-a sa telesnim oštećenjem, odnosno stepenom invalidnosti od 20%- 30% ostvaruje ličnu invalidsku penziju od 30% osnovice penzije.

8.11. Invalid OVK-a sa 10 do 19% telesnog oštećenja ne ostvaruje ličnu invalidsku penziju.

8.12. Invalid OVK-a sa telesnim oštećenjem, odnosno stepenom invalidnosti preko 80% ima pravo na dodatnu pomoć i negu u visini do 30% osnovice lične invalidske penzije.

8.13. Ukoliko je porodica korisnika lične invalidske penzije korisnik porodične penzije, onda korišćenje tog prava ne isključuje mogućnost korišćenja i drugog prava.

8.14. Korisnik, kome je priznato pravo na invalidsku penziju ne isključuje pravo drugih članova porodice da imaju koristi od šeme socijalne pomoći.

Član 9

Pravo na porodičnu invalidsku penziju nakon smrti invalida OVK-a

- 9.1. Posle smrti invalida OVK-a, pravo na invalidsku porodičnu penziju ostvaruju članovi njegove uže porodice.
- 9.2. Osnovica porodične invalidske penzije posle smrti invalida OVK-a je 80% od iznosa mesečne invalidske penzije isplaće u zadnjem mesecu.
- 9.3. Suprug/a koji/a zaključuje nov brak gubi prava predviđena ovim zakonom, prava koja je koristio/la kao član porodice invalida OVK-a.
- 9.4. Kada su deca invalida OVK-a bez roditeljskog staranja korisnici porodične penzije, ovo pravo ostvaruju do 18 godina starosti, odnosno do 26 godina starosti ukoliko pohađaju redovno školovanje.
- 9.5. Ostala prava iz lične invalidske penzije se ne prenose na porodičnu invalidsku penziju.

Član 10

Prava veterana i pripadnika OVK-a

- 10.1. Veterani i pripadnici OVK-a prema uslovima i kriterijumima utvrdjenim ovim zakonom ostvaruju sledeća prava:
 1. Dvostruki staž, za vreme provedeno u ratu,
 2. Primarnu zdravstvenu negu bez nadoknade u javnim zdravstvenim institucijama,
 3. Prednost u zapošljavanju pod jednakim uslovima,
 4. Prednost upisa u obrazovne institucije,
 5. Prednost na stipendiju za školovanje,
 6. Oslobođanje od poreza na imovinu, za one koji su u teškom materijalnom stanju,
 7. Prednost smeštaja u studentske domove,
 8. Troškove sahrane uz pružanje vojne počasti.
- 10.2. Prava utvrdjena iz tačke 2. do tačke 5. ovog člana ostvaruju i članovi porodica veterana OVK-a.
- 10.3. Veterani OVK-a za doprinos i požrtvovanje u borbi OVK-a protiv okupatorskih snaga uživaju imunitet shodno zakonima naše zemlje i međunarodnim konvencijama.
- 10.4. Lica koja su bila organizirana kao veterani OVK-a, koja su pre 20. juna 1999.godine napustila redove OVK-a, bez naredbe nadležne komande OVK-a, ne mogu da ostvaruju nijedno pravo niti da imaju status shodno odredbama ovog zakona.

Član 11

Prava članova porodice civilne žrtve rata

- 11.1. Članovi porodice civilne žrtve rata, prema uslovima i kriterijumima utvrdjenim ovim zakonom ostvaruju sledeća prava:
 1. Porodičnu civilnu penziju rata,
 2. Primarnu zdravstvenu negu bez nadoknade u javnim zdravstvenim institucijama,

3. Oslobađanje od poreza na imovinu, ukoliko je porodica u teškom materijalnom stanju,
4. Jeftinu i reduciranu tarifu potrošnje električne energije, ukoliko je porodica u teškom materijalnom stanju.

11.2. Korisnici penzije po redosledu su: suprug/a, deca, vanbračna deca, usvojena deca, pastor, pastorka, roditelji (otac, majka, očuh, maćeha).

11.3. Suprug/a koji zaključuje novi brak gubi prava predviđena ovim zakonom, koja je koristio kao član porodice civilne žrtve rata.

11.4. Kada su deca civilne žrtve rata bez roditeljskog staranja korisnici porodične penzije ovo pravo ostvaruju do 18. godina starosti, odnosno do 26. godina starosti ukoliko pohađaju redovno školovanje.

11.5. Osnov porodične penzije civilne žrtve rata iznosi 100% od minimalne plate na Kosovu.

11.6. Članovi porodice civilne žrtve rata, oti ili nestali u periodu rata, od 27.02.1998.godine do 20.06.1999.godine ostvaruju sva prava, koja su u ovom zakonu utvrđena za članove porodice civilne žrtve rata.

Član 12

Prava civilnog ratnog invalida

12.1. Pravo na civilnu invalidsku penziju rata ostvaruje civilni ratni invalid po osnovu telesnog oštećenja, odnosno procenta invaliditeta od 40% do 100%.

12.2. Osnov civilne invalidske penzije rata iznosi 100% od minimalne plate na Kosovu.

12.3. Civilnom invalidu rata sa telesnim oštećenjem, odnosno sa procentom invaliditeta iznad 80% pripada lična invalidska penzija u visini od 90% od penzijske osnove.

12.4. Civilnom invalidu rata sa telesnim oštećenjem, odnosno sa procentom invaliditeta od 61% - 80% pripada lična invalidska penzija u visini 80% od penzijske osnove.

12.5. Civilnom invalidu rata sa telesnim oštećenjem, odnosno sa procentom invaliditeta od 40% - 60% pripada lična invalidska penzija u visini 70% od penzijske osnove.

12.6. Civilni ratni invalid sa telesnim oštećenjem iznad 40% ostvaruje besplatne zdravstvene usluge u javnim zdravstvenim centrima na Kosovu.

12.7. Civilni ratni invalid sa telesnim oštećenjem iznad 80% oslobađa se od poreza i carine za uvoz adoptiranih sredstava u vezi sa njegovom nesposobnošću.

12.8. Civilni ratni invalid sa telesnim oštećenjem, odnosno sa procentom invaliditeta iznad 80% ima pravo na dodatak za tuđu negu i pomoć, u visini od 30% od lične invalidske penzije.

Član 13

Prava na porodičnu invalidsku penziju nakon smrti civilnog invalida

13.1. Pravo na porodičnu invalidsku penziju nakon smrti civilnog invalida ostvaruju članovi njegove uže porodice.

13.2. Osnov porodične invalidske penzije iznosi 80% od mesečnog iznosa invalidske penzije isplaćene u zadnjem mesecu.

13.3. Suprug/a koji zaključuje nov brak gubi prava predviđena ovim zakonom, koja je koristio/la kao član porodice civilnog invalida.

13.4. Kada su deca civilnog invalida bez roditeljskog staranja korisnici porodične penzije ovo pravo ostvaruju do 18 godina starosti, odnosno do 26 godina starosti ukoliko pohađaju redovno školovanje.

13.5. Ostala prava iz lične invalidske penzije ne prenose se na porodičnu invalidsku penziju.

POGLAVLJE IV POSEBNE ODREDBE

Član 14

Podzakonski akti za sprovođenje zakona

Za pravilno i efikasno sprovođenje ovog zakona, u roku od 6 meseci od dana stupanja na snagu, donose se sledeći podzakonski akti:

(1) Od Ministarstva za rad i socijalno staranje:

1. O radu lekarske komisije u proceduri za utvrđivanje procenta telesnog oštećenja organizma invalida iz člana 8. i 12. ovog zakona,
2. O uslovima i kriterijumima profesionalnog osposobljavanja invalida iz člana 5. ovog zakona,
3. O iznosu troškova transporta i sahrane iz člana 5. ovog zakona,
4. O načinu isplate dohotka i ostalih troškova s hodno ovom zakonu,
5. O načinu vođenja evidencije o isplatama izvršenim prema ovom zakonu i o kontroli namenske potrošnje novca,
6. O načinu i postupku utvrđivanja dvostrukog staža iz člana 5. ovog zakona.

(2) Od Ministarstva zdravstva:

1. O korišćenju prava na zdravstvenu rehabilitaciju, odnosno fizikalnu, iz člana 5. ovog zakona,
2. O ostvarivanju zdravstvenih usluga u javnim zdravstvenim institucijama iz člana 5. ovog zakona,
3. O ortopedskim pomagalima i drugim sredstvima, iz člana 5. ovog zakona.

(3) Od Ministarstva obrazovanja, nauke i tehnologije:

1. O načinu i proceduri besplatne podele udžbenika iz člana 5. ovog zakona,
2. O uslovima i kriterijumima ostvarivanja prava na stipendiju iz člana 5. ovog zakona.

(4) Od Ministarstva energetike i rudarstva:

1. O proceduri i načinu korišćenja jeftine i redukovane električne energije iz člana 5.ovog zakona.

(5) Od Ministarstva za životnu sredinu i prostorno planiranje:

1. O proceduri i načinu prilagodjavanja pristupa zgradama iz člana 5. ovog zakona.

(6) Od Ministarstva za finansije i privredu:

1. O proceduri ostvarivanja carinskih i poreskih olakšica iz člana 5.ovog zakona.

(7) MRSS u saradnji sa ostalim ministarstvima Vlade Kosova donosi i druga podzakonske akte za implementaciju ovog zakona.

POGLAVLJE V PRIZNAVANJE STATUSA

Član 15

Nadležni organi za priznavanje statusa

15.1. Status palog borca, invalida, veterana i nestalog ili interniranog pripadnika OVK-a, konstatuje se od Ministarstva za rad i socijalno staranje (Departman za porodice palih boraca, ratne invalide i civilne žrtve) na osnovu dokumentacije koju izdaje Generalni štab KZK i u saradnji, po potrebi, sa udruženjima proizašlih iz rata, u skladu sa podzakonskim aktima ovog zakona.

15.2. Status civilne žrtve i civilnog ratnog invalida, konstatuje se od Ministarstva za rad i socijalno staranje (Departman za porodice palih boraca, ratne invalide i civilne žrtve) na osnovu dokumentacije koju izdaje nadležni opštinski organ u skladu sa administrativnim procedurama, na osnovu zahteva člana porodice.

15.3. Status palog borca poginulog za slobodu Kosova konstatuje se od Ministarstva za rad i socijalno staranje (Departman za porodice palih boraca, ratne invalide i civilne žrtve) na osnovu dokumentacije koju izdaje nadležni opštinski organ u skladu sa administrativnim procedurama, na osnovu zahteva člana porodice.

POGLAVLJE VI PROCEDURE ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Član 16.

Odluke i žalbe

16.1. Prava propisana ovim zakonom ostvaruju građani Kosova i strani državljani koji su stekli odgovarajući status propisan ovim zakonom.

16.2. Podnosilac zahteva za ostvarivanje prava iz ovog zakona treba da podnese zahtev pri kancelariji Departmana za porodice palih boraca, ratne invalide i civilne žrtve.

16.3. Priznavanje statusa i odluku o ostvarivanju prava donosi Departman za porodice palih boraca, ratne invalide i civilne žrtve MRSS.

16.4. Podnosilac zahteva može u roku od 15 dana podneti žalbu drugostepenoj Komisiji za žalbe protiv prvostepene odluke.

16.5. Podnosilac zahteva može protiv odluke drugostepenog organa pokrenuti upravni spor kod Vrhovnog suda Kosova u roku od 30. dana.

16.6. Porodična penzija, lična invalidska penzija, porodična invalidska penzija, kao i naknade za negu i pomoć drugoj osobi, ostvaruje se počev od prvog dana narednog meseca od dana podnošenja zahteva, ako su ispunjeni propisani uslovi za ostvarivanje prava. Danom ispunjenja uslova za ostvarivanje prava iz ove tačke smatra se dan kada je odluka o priznavanju ovog prava postala pravosnažna.

16.7. Ministarstvo za rad i socijalno staranje, odnosno Departman za porodice palih boraca, ratnih invalida i civilnih žrtava, može, u cilju uređivanja i unapređivanja postupka, u skladu sa članom 14. stav 6. ovog zakona, izraditi i doneti i ostale podzakonske akte.

POGLAVLJE VII KAZNENE ODREDBE

Član 17

17.1. Novčanom kaznom od 1.500 € do 3.000 € kazniće se za prekršaj u slučaju neprimenjivanja odredaba ovog zakona i to:

1. Organ nadležan za sprovođenje ovog zakona i
2. Ostala pravna lica koja se ne budu pridržavala odredbama ovog zakona.

17.2. Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 300 do 1.000 € odgovorno lice nadležnog organa kao i starešina ovog organa.

17.3. Svaka osoba koja za ostvarivanje prava iz ovog zakona, svesno daje lažnu izjavu ili podnosi lažna dokumenta radi sticanja koristi iz penzione šeme shodno ovom zakonu, kazniće se novčanom kaznom od 200 do 500 €.

POGLAVLJE VIII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 18

18.1. Zahtevi i postupci za ostvarivanje prava propisanih ovim zakonom, čije je razmatranje u toku, nakon stupanja na snagu ovog zakona regulisaće se i odrediti shodno odredbama ovog zakona.

18.2. Posebnim zakonima regulisaće se:

1. Priznavanje posebnog statusa Legendarni komandat OVK-a za ADEMA JAŠARIJA,
2. Status političkih zatvorenika,

3. Status veterana otpora,
4. Priznavanje posebnog statusa PORODICI JAŠARI,
5. Određivanje lokacija za spomenike i groblja palih boraca tokom rata OVK-a,
6. Ordeni i priznanja za pale borce i borce OVK-a,
7. Odredi i priznanja za pale borce i borce za slobodu Kosova,
8. Proglašenje narodnih heroja,
9. Status bivših interniranih tokom rata.

Član 19 Sprovođenje zakona

19.1. Akti i propisi koje su doneli ovlašćeni organi bivše OVK i KZK su validni u primeni ovog zakona.

19.2. Korisnici osnovne penzije mogu ostvariti sva prava i beneficije utvrđenih ovim zakonom ako budu ispunili uslove i kriterijume prema odredbama ovog zakona.

19.3. Korisnici prava iz ovog zakona po osnovu penzije lica sa ograničenim sposobnostima ne mogu uživati prava koja proizilaze iz ovog zakona.

19.4. Prava utvrđena ovim zakonom ne zastarevaju,

19.5. Stupanjem na snagu ovog zakona predstaje da važi Uredba UNMIK-a 2000/66 od 21.12.2000. godine kao i svaka druga zakonska odredba koja je u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 20 Stupanje na snagu

Ovaj Zakon stupa na snazi nakon usvajanja u Skupštini Kosova i proglašenja od strane Specijalnog Predstavnik Generalnog Sekretara.

**Zakon Br. 02/L-2
23 Februar 2006**

Predsednik Skupštine Kosova,

akademik Nexhat Daci